

UCHWAŁA NR XXIV/201/22
RADY GMINY DUBENINKI
z dnia 29 czerwca 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Dubeninki na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dubeninki na lata 2022 – 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dubeninki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stanisław Rudziewicz

Załącznik
do Uchwały Nr XXIV/201/2022
Rady Gminy Dubeninki
z dnia 29 czerwca 2022 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE DUBENINKI NA LATA 2022-2024

DUBENINKI 2022

Spis treści:

WPROWADZENIE.....	str. 3
I. UWARUNKOWANIA PRAWNE.....	str. 4
II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE DUBENINKI.....	str. 5
III. PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECKA I RODZINY.....	str. 20
IV. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU	str. 22
V. CELE I ZADANIA PROGRAMU	str. 23
VI. FINANSOWANIE PROGRAMU	str. 28
VII. MONITOROWANIE PROGRAMU.....	str. 28

WPROWADZENIE

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Dubeninki na lata 2022-2024, zwany dalej Programem jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Dubeninki od 2014r.

Program powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z zapisem „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną, w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest też jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny, jak też poszanowanie godności wszystkich osób.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny.

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski, opieki i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, w tym rozwój biologiczny i psychospołeczny. Rodzice przez pierwsze lata są najczęściej jedynymi i najważniejszymi wychowawcami. Stwarzają najkorzystniejsze warunki do rozwoju w każdej ze sfer: biologicznej, emocjonalnej, społecznej i duchowej. Harmonijny rozwój w/w sfer jest gwarancją osiągnięcia dojrzałości.

Rodzina mimo zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal stanowi najlepsze środowisko, w którym może się rozwijać człowiek, tylko ona jest w stanie zaspokoić nie tylko potrzeby fizyczne /dom, ubranie, pożywienie itp./, ale i potrzeby wyższe jak: akceptacja,

bezpieczeństwo, miłość. Dziecko przez rodziców kształtuje swój system wartości moralnych i społecznych, który ma bardzo duże znaczenie w podejmowaniu wszelkich decyzji i wyborów. Wzorce panujące w rodzinie, charakter więzi emocjonalnych oraz doświadczenia wynoszone z domu w ogromnym stopniu wpływają na osobowość dziecka. Powiązania emocjonalne dziecka z rodzicami powodują przejęcie wzorców zachowań i uznanie ich za własne. Dlatego ważne jest wytworzenie spokojnej i właściwej atmosfery wychowawczej w domach rodzinnych. Żadna instytucja nie jest w stanie sprostać tym wymogom, nie zapewnia stałości więzi.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci oraz rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, praca z rodziną biologiczną ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny.

Niniejszy Program ma na celu zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej; Kodeksy: rodzinny i opiekuńczy, karny, cywilny, pracy oraz ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe takie jak: Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, Europejska Karta Społeczna, Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych.

Ponadto realizacja polityki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej opiera się między innymi na poniższych aktach prawnych:

- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559)
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. Uz 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.)
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447)
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (t. j. z 2022 r., poz. 615)
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021, poz. 1119 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.)
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016r. (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1851 ze zm.)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz.1329)
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. z 2021 poz. 877 ze zm.).

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE DUBENINKI

Gmina Dubeninki jest gminą wiejską położoną na terenie powiatu gołdapskiego w województwie warmińsko-mazurskim.

Według danych uzyskanych z ewidencji ludności na dzień 31.12.2021 r. Gminę Dubeninki zamieszkiwało 2857 osób.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców przedstawia się następująco:

Tabela nr 1

ROK 2019		ROK 2020		ROK 2021	
Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
1452	1506	1440	1474	1412	1445
RAZEM (M + K)		RAZEM (M + K)		RAZEM (M + K)	
2 958		2 914		2 857	

Źródło danych: Ewidencja ludności Urzędu Gminy Dubeninki

Analizując sytuację demograficzną należy stwierdzić, że w gminie liczba mieszkańców z roku na rok stopniowo maleje. Obserwuje się proces starzenia się populacji jej mieszkańców

Dane dotyczące struktury ludności wg wieku i płci przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2

LATA	2019		2020		2021	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Wiek przedprodukcyjny (0 – do 18 lat)	310	277	297	273	289	276
Wiek produkcyjny (kobiety 18–60 lat, mężczyźni 18-65)	797	976	787	959	762	935
Wiek poprodukcyjny (kobiety powyżej 60 lat, mężczyźni powyżej 65 lat)	399	199	390	208	394	201

Źródło danych: Ewidencja ludności Urzędu Gminy Dubeninki

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. stopa bezrobocia w powiecie gołdapskim wyniosła 7,9%.

Liczba osób bezrobotnych w Gminie Dubeninki, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gołdapi wynosiła 93 osoby, w tym 67 kobiet i 26 mężczyzn. Dla porównania, na koniec 2020 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP wynosiła 109 osób.

Zatem zauważyć można spadek osób bezrobotnych o 16 osób.

Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności w wieku produkcyjnym w gminie wyniósł 5,48%.

W zasobach infrastruktury społecznej gminy nie ma żłobków, są natomiast 2 oddziały przedszkolne: przy Szkole Podstawowej w Żytkiejmach i przy Szkole Podstawowej w Dubeninkach. Na terenie Gminy funkcjonują dwie szkoły podstawowe.

Działalnością kulturalną w Gminie Dubeninki zajmuje się Gminne Centrum Kultury, które dysponuje 2 bibliotekami oraz 2 świetlicami. GCK zajmuje się organizowaniem wielu wydarzeń kulturalnych, sportowych, warsztatów, imprez plenerowych, które odbywają się cyklicznie, a także okolicznościowo.

Na terenie Gminy znajdują się 2 obiekty sportowe (boiska szkolne), które umożliwiają upowszechnianie kultury fizycznej, sportu i rekreacji.

Opiekę zdrowotną mieszkańcom Gminy oferuje: Ośrodek Zdrowia w Dubeninkach oraz Ośrodek Zdrowia w Żytkiejmach.

W Dubeninkach znajduje się nowy Posterunek Policji.

Główne instytucje wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej i realizujące politykę prorodzinną państwa na poziomie samorządu lokalnego jest Urząd Gminy Dubeninki oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach jest jednostką organizacyjną gminy, która realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wyznaczone między innymi przez przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o Karcie Dużej Rodziny, rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Do zadań ośrodka pomocy społecznej należą działania pomocowe ale również działania o charakterze interwencyjnym oraz wspierającym różne grupy i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

Pracownicy socjalni w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują między innymi działania w formie pracy socjalnej na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W pracy socjalnej chodzi głównie o mobilizowanie osób, rodzin a nawet społeczności lokalnych do samodzielnych działań i umiejętne /profesjonalne/ wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w tych osobach, rodzinach i grupach oraz wskazanie najlepszych sposobów osiągnięcia celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji.

Pracownicy ośrodka współpracują w tym zakresie z wieloma instytucjami i organizacjami, co przynosi efekty w postaci usamodzielnienia się rodzin i uniezależnienia od pomocy społecznej. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Pracownicy socjalni czuwają też nad zapewnieniem bezpieczeństwa socjalnego rodzin tego wymagających poprzez udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego i usługowego a także informują społeczeństwo o możliwościach uzyskania pomocy w innych podmiotach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach udziela następujących form pomocy:

- praca socjalna,
- pomoc pieniężna w postaci zasiłków stałych, okresowych, celowych,
- pomoc rzeczowa w postaci dożywiania dzieci w szkołach podstawowych i w internatach,
- pomoc w postaci paczek żywnościowych w ramach realizowanego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 214-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pracy Najbardziej Potrzebującym,

- pomoc w usługach.

Natomiast Urząd Gminy udziela następujących form pomocy rodzinie:

- pomoc w postaci świadczeń rodzinnych: zasiłek rodzinny z dodatkami, świadczenie wychowawcze, świadczenia rodzicielskie, świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- dodatki mieszkaniowe i osłonowe oraz stypendia szkolne.

W każdej społeczności lokalnej część rodzin przeżywa czasowe lub długotrwałe trudności i wymaga wsparcia w różnych sferach swojego funkcjonowania.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat – w roku 2019 ze świadczeń pomocy społecznej w tutejszym ośrodku pomocy społecznej skorzystało 138 rodzin, w 2020 roku skorzystało 136 rodzin, a w 2021 169 rodzin, co obrazują poniższe dane:

Tabela nr 3

Rodziny korzystające z pomocy, w tym z pracy socjalnej			
ROK	2019	2020	2021
LICZBA RODZIN	138	136	169
LICZBA OSÓB W RODZINIE	365	299	375
LICZBA RODZI Z DZIEĆMI	51	41	48
LICZBA OSÓW W RODZINACH Z DZIEĆMI	225	187	211

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach

Na podstawie źródeł informacji z GOPS w Dubeninkach można stwierdzić, że pod względem struktury najliczniejszą grupę objętych wsparciem w roku 2019 stanowiły rodziny jednoosobowe (53 rodziny). Wśród rodzin z dziećmi dominowały rodziny z jednym, dwojgiem i trojgiem dzieci, w gronie rodzin niepełnych – rodziny z jednym dzieckiem, a wśród emerytów i rencistów rodziny jedno i dwuosobowe.

W 2020 roku najliczniejszą grupę korzystających z pomocy stanowiły rodziny jednoosobowe (61 rodzin). Odnośnie rodzin z dziećmi najwięcej korzystających z pomocy było z jednym i dwojgiem dzieci. Wśród rodzin niepełnych – przeważają rodziny z jednym dzieckiem, a wśród emerytów i rencistów rodziny jedno i dwuosobowe.

Zauważyć można, że w roku 2021 najliczniejszą grupę świadczeniobiorców stanowiły również rodziny jednoosobowe (94 rodziny). Wśród rodzin z dziećmi dominowały rodziny z dwojgiem i trojgiem dzieci. W rodzinach niepełnych – na pierwszym miejscu znajdują się rodziny z jednym dzieckiem. Wśród emerytów i rencistów nadal dominują rodziny jednoosobowe.

Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela:

Tabela nr 4

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie							
ROK		2019		2020		2021	
TYP RODZIN		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH
O liczbie osób	RODZINY OGÓŁEM	138	365	136	299	169	375
	1	53	53	61	61	94	94
	2	31	62	38	76	28	56
	3	13	39	11	33	11	33
	4	15	60	12	48	13	52
	5	12	60	6	30	13	65
	6 i więcej	14	91	8	51	10	75
w tym: rodziny z dziećmi ogółem:		51	225	41	187	48	211
O liczbie dzieci	1	14	39	14	42	9	22
	2	14	52	14	59	15	58
	3	14	73	8	41	14	70
	4	5	30	4	38	9	54
	5	3	21	1	7	1	7
	6	0	0	0	0	0	0
	7 i więcej	1	10	0	0	0	0
rodziny niepełne ogółem:		15	51	13	37	8	20
O liczbie dzieci	1	8	18	9	24	5	10
	2	3	10	3	9	2	6
	3	2	10	1	4	1	4
	4 i więcej	2	13	0	0	0	0
Rodziny emerytów i rencistów ogółem:		37	68	44	80	65	94
O liczbie osób	1	17	17	25	25	46	46
	2	14	28	13	26	14	28
	3	4	12	2	6	3	9
	4 i więcej	2	11	4	23	2	11

Źródło danych: opracowanie na podstawie Sprawozdań MRPIPS-03-R

Osoby zwracające się o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dubeninkach borykają się z różnymi problemami. Mają one szczególnie związek z powodami przyznania pomocy.

Głównymi powodami przyznania pomocy na przestrzeni lat 2019-2021 było bezrobocie, które ma tendencję spadkową. W 2019 roku liczba rodzin w których występowało bezrobocie wynosiła 62 rodzin, w 2020 roku liczba ta spadła do 50 rodzin, natomiast w 2021 roku wynosiła 45 rodzin. Inne powody udzielenia pomocy to niepełnosprawność, długotrwała choroba, przemoc w rodzinie

Świadczenia, z których korzystały rodziny jedno i wieloosobowe z pomocy społecznej miały głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy.

Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2019-2021 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 5

Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS							
ROK		2019		2020		2021	
FORMA ŚWIADCZEŃ		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH
PIENIĘŻNE	ZASIŁEK STAŁY	21	24	26	30	23	25
	ZASIŁEK OKRESOWY	58	147	47	116	34	81
	ZASIŁEK CELOWY W TYM SPECJALNY ZASIŁEK CELOWY	55	115	33	57	50	108
NIEPIENIĘŻNE	POSILEK Z PROGRAMU „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”	61	142	70	46	37	96
	USŁUGI OPIEKUŃCZE	1	1	0	0	0	0
	SCHRONIENIE	1	1	2	2	2	2
	ODPLATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DPS (ZŁ)	273 677 zł (9 osób)		262 478 zł (9 osób)		272 669 zł (9 osób)	
PRACA SOCJALNA	PRACA SOCJALNA OGÓLEM	138	365	136	299	169	375
	W TYM WYŁĄCZNIE PRACA SOCJALNA	35	93	43	81	91	190

Źródło danych: opracowanie na podstawie Sprawozdań MRPIPS-03-R

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2019-2021 były zasiłki okresowe, które mają tendencje spadkową, a także zasiłki celowe.

Zasiłki okresowe są świadczeniami wypłacanymi miesięcznie, przyznawanymi na okres nie dłuższy niż do końca miesiąca, w którym ustały okoliczności uzasadniające ich przyznanie.

Główną powodem przyznawania zasiłku okresowego jest brak zatrudnienia przynajmniej jednego członka rodziny. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy jest przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Dominującym rodzajem pomocy niepieniężnej udzielanej przez Ośrodek stanowił posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023.

Celem Programu jest zminimalizowanie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, głównie samotnych, w podeszłym wieku, chorych i niepełnosprawnych. Liczba osób objętych posiłkiem w latach 2019 - 2021 stopniowo malała.

Istotną rolę wśród świadczeń niepieniężnych odgrywa praca socjalna. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc do Ośrodka. Celem pracy socjalnej jest poprawa funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku zamieszkania. Służy ona rozwinięciu lub wzmocnieniu ich aktywności i samodzielności życiowej oraz zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Co ważne, praca socjalna świadczona jest niezależnie od dochodu.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych polega przede wszystkim na: odwiedzinach i rozmowach mających na celu rozeznanie aktualnej sytuacji życiowej i bieżących potrzeb osób bądź rodzin, pomocy przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania świadczeń itp., podejmowaniu działań w zakresie uzyskania alimentów, występowania w charakterze przedstawiciela i rzecznika spraw podopiecznych zwłaszcza niezaradnych życiowo, uczeniu racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Osoby te, są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów.

GOPS w Dubeninkach realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2019 roku udzielił pomocy w formie pracy socjalnej 138 rodzinom, w których żyje łącznie 365 osób. W roku 2020 pracą socjalną objęto 136 rodzin, w których żyje 299 osób, zaś w 2021 roku pracą socjalną objęto 169 osób, w których żyje 375 osób.

Z powyższych danych wynika, że liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych każdego roku maleje. Spowodowane to jest w znacznej mierze wprowadzeniem „ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci”, przyznającej świadczenia w wysokości 500 zł miesięcznego na dziecko w rodzinie do 18 roku życia. Ustawa ta spowodowała znaczną poprawę sytuacji finansowej rodzin, zwłaszcza z większą ilością dzieci pozostających na utrzymaniu.

Drugim czynnikiem, który wpływa na lepszą sytuację ekonomiczną rodzin z terenu naszej gminy jest lepszy rynek pracy i możliwość podejmowania zatrudnienia.

Z powyższych danych wynika również, iż wzrasta potrzeba świadczenia pracy socjalnej.

Rodziny z terenu Gminy Dubeninki przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mają możliwość otrzymania wsparcia w postaci asystenta rodziny. Asystenturą rodzinną obejmuje się w pierwszej kolejności rodziny, które przejawiają największe trudności i istnieje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, a przyczyna występowania problemów jest bardzo złożona.

Współpraca z rodzinami zależy przede wszystkim od aktywności tych rodzin, woli włączenia się w realizację planu pracy, chęci wprowadzenia zmian w życiu rodzinnym. Objęcie rodziny pomocą asystenta nie zawsze prowadzi do odzyskania przez nią zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W skrajnej sytuacji, gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia, koniecznym staje się odseparowanie go i umieszczenie w pieczy zastępczej.

Akty prawne takie jak kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakazują określonym służbom podejmowanie działań zabezpieczających dziecko. Rodzice wówczas zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone. To sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka albo w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Poniższa tabela ukazuje odpłatności ponoszone przez Gminę:

Tabela nr 6

Pieczna zastępcza			
ROK	2019	2020	2021
ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ	58 462,00 zł (za 10 dzieci)	63 010,90 zł (za 10 dzieci)	87 551,77 zł (za 13 dzieci)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach

Wzrost wydatków związanych z dopłatą gminy do kosztów umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej wynika z zasady finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w wysokości:

1. 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
3. 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W Gminie Dubeninki w 2021 roku dwoje dzieci wróciło pod opiekę rodzica biologicznego i obecnie w pieczy zastępczej przebywa 11 dzieci, w tym za 9 dzieci gmina ponosi 50% odpłatności, a za 2 dzieci 10% odpłatności.

Gmina Dubeninki realizuje również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez powołany w 2011 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Jak wynika z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Dubeninkach zjawisko przemocy na terenie Gminy ma tendencję spadkową.

Dane szczegółowo przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 7

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”			
ROK	2019	2020	2021
LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKA KARTA”	16	8	11
LICZBA OSÓB W RODZINIE OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKA KARTA”	57	30	35

LICZBA ZAKOŃCZONYCH PROCEDUR „NIEBIESKA KARTA”	10	8	9
---	----	---	---

Źródło danych: Zespół Interdyscyplinarny Gminy Dubeninki

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie tworzone są grupy robocze. Ich zadaniem jest pomoc rodzinom w których dochodzi do aktów przemocy. W ramach zadań odbywają się cykliczne spotkania z osobami doświadczającymi przemocy oraz z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy. Podczas spotkań członkowie grup roboczych ustalają działania na rzecz przeciwdziałania występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

Od 2014 roku w Gminie realizowany jest rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Realizatorem jego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. Od 1 stycznia 2019 roku został rozszerzony katalog osób uprawnionych do otrzymania KDR. O przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą ubiegać się nie tylko członkowie rodzin, u których w chwili składania wniosku co najmniej troje dzieci spełnia warunki przewidziane w ustawie, ale również rodzice i małżonkowie rodziców, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku. Oznacza to, że wszyscy rodzice, wychowujący co najmniej troje dzieci, które aktualnie są już osobami dorosłymi, zyskują prawo do posiadania karty.

Dane dotyczące liczby rodzin i przyznanych kart przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 8

Karta Dużej Rodziny	2019	2020	2021
Liczba przyznanych kart	120	39	38
Liczba rodzin	52	15	13

Źródło danych: Sprawozdania z realizacji ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

W Urzędzie Gminy Dubeninki od kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze tzw. „500+”. Od czerwca 2022 realizatorem tego świadczenia będzie Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Z tego tytułu w roku 2019 r. wypłacono kwotę 2 293 918 zł, dla 175 rodzin, w roku 2020 wypłacono kwotę 2 582 495 zł dla 238 rodzin, zaś w 2021 roku wypłacono kwotę 2 569 250 zł dla 247 rodzin.

Z dniem 1 czerwca 2018 roku weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Świadczenie „Dobry Start” w wysokości 300,00 zł przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci, do ukończenia 20 roku życia bez względu na dochód rodziny.

Od 01 lipca 2021 wniosek o ustalenie prawa do programu „Dobry Start” składa się w formie elektronicznej. Realizatorem tego świadczenia jest również ZUS.

W latach 2019 - 2021 w Urzędzie Gminy Dubeninki wypłacane były stypendia szkolne. Najczęściej wsparcie to kierowane jest do dzieci pochodzących z rodzin ubogich lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i służy zmniejszeniu różnic w dostępie do edukacji. W roku 2019 przyznano stypendium socjalne dla 114 uczniów, na kwotę 115 423 zł.

W 2020 roku stypendium socjalne przyznano również dla 114 uczniów na kwotę 108 347 zł, zaś w 2021 roku przyznano dla 90 uczniów na kwotę 92 194 zł.

Dane szczegółowe na temat przyznanych świadczeń tj. świadczenie wychowawcze „500+”, stypendium socjalne, świadczenie „Dobry Start” w latach 2019-2021 obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 9

Świadczenia			
Rok	2019	2020	2021
Świadczenie wychowawcze „500+”:			
Liczba rodzin	175	238	247
Razem kwota wypłacona	2 293 918zł	2 582 495 zł	2 569 250 zł
Stypendium socjalne:			
Liczba uczniów	114	114	90
Razem kwota wypłacona	115 423 zł	108 347zł	92 194zł
Świadczenie „Dobry Start”			
Liczba świadczeń	339	325	2
Razem kwota wypłacona	101 700	97 500	600

Źródło danych: Urząd Gminy Dubeninki

W ramach realizowanych zadań Urząd Gminy Dubeninki przyznawał rodzinom świadczenia opiekuńcze.

Jednym z nich jest świadczenie pielęgnacyjne Świadczenie to przyznawane jest z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka,

3. osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
4. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

– jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2022 r świadczenie pielęgnacyjne wynosi 2119 zł miesięcznie. Jest ono o 148 zł wyższe niż w 2021 roku, kiedy wynosiło 1971 zł miesięcznie. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od 1 stycznia, a jego wysokość uzależniona jest od minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Opiekunowie osoby niepełnosprawnej, w stosunku do której są zobowiązani do alimentacji, dotyczy to także małżonków, mogą ubiegać się o specjalny zasiłek opiekuńczy. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli nie podejmujesz lub rezygnujesz z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną, która ma orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, i wobec której są zobowiązani do alimentacji oraz spełniają kryterium dochodowe, które w okresie świadczeniowym trwającym od 01.11.2021 r. do 31.10.2022 r. nie może przekroczyć 764 zł netto na osobę (na podstawie dochodów z roku poprzedzającego okres zasiłkowy z uwzględnieniem utraty i uzyskania dochodu). Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie 620 zł miesięcznie.

Kolejne świadczenie opiekuńcze, z którego korzystają osoby niepełnosprawne to zasiłek pielęgnacyjny.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Od 2019 roku wysokość zasiłku pielęgnacyjnego nie zmieniła się i nadal **wynosi** 215,84 zł miesięcznie

W roku 2016 została wprowadzona ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Przepisy tej ustawy przewidują zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających kobiety w ciąży oraz ich rodziny, zapewnienie kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej, zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w ciąży oraz podczas okresu porodu i porożu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej. Rodzina może ubiegać się o przyznanie asystenta rodziny, którego zadaniem będzie pomoc w umożliwieniu im ze skorzystania ze wsparcia m.in. wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, udzielanie informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz poradnictwo.

Według powyższej ustawy rodzina m.in. może ubiegać się o jednorazowe świadczenie, uwzględniając dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Z powyższego świadczenia w Gminie Dubeninki w latach 2019-2021 nie ubiegała się żadna rodzina.

Kolejnym świadczeniem pieniężnym skierowanym do rodzin jest świadczenie rodzicielskie. Przysługuje ono w wysokości 1000 zł miesięcznie:

1. matce albo ojcu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
4. osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia.

Beneficjentami świadczenia rodzicielskiego mogą zostać rodzice lub opiekunowie dziecka, którzy nie są uprawnieni do pobierania zasiłku macierzyńskiego.

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 10

Świadczenia przyznane w gminie			
Świadczenia opiekuńcze	ROK		
	2019	2020	2021
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY			
Liczba świadczeń	824	763	750
Kwota wypłaconych świadczeń	155 403	164 685	161 880
ŚWIADCZENIA PIELEGNACYJNE			
Liczba świadczeń	93	80	103
Kwota wypłaconych świadczeń	147 219	143 733	202 731
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY			
Liczba świadczeń	83	83	58
Kwota wypłaconych świadczeń	51047	51 109	35 960
ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE			
Liczba świadczeń	138	104	80
Kwota wypłaconych świadczeń	126 666,50	97 116,70	69 572,90
ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”			
Liczba świadczeń	0	0	0

Źródło danych: Urząd Gminy Dubeninki

W ramach realizowanych zadań Urząd Gminy Dubeninki przyznaje i wypłaca rodzinom również świadczenia rodzinne.

Dane szczegółowo przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 11

Świadczenia rodzinne			
ROK	2019	2020	2021
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	116	105	86
Łącznie kwota wypłaconych świadczeń	555 958,07 zł	546 581,72 zł	482 508,49 zł

Źródło danych: Urząd Gminy Dubeninki

Inną formą pomocy udzielanej przez Urząd Gminy Dubeninki dla rodziców samotnie wychowujących dzieci stanowią świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Mają one na celu wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.

W latach 2019-2021 liczba osób, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok, (z 26 w 2019 r. do 23 w 2021 r., podobnie jak łączna kwota wypłaconych świadczeń.

Dane szczegółowe przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 12

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie			
ROK	2019	2020	2021
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	26	25	23
Łącznie kwota wypłaconych świadczeń	112 825 zł	109 523 zł	104 430zł

Źródło danych: Urząd Gminy Dubeninki

W latach 2019-2021 Urząd Gminy Dubeninki realizował wypłatę dodatków mieszkaniowych. Takie wsparcie przysługuje po spełnieniu określonych warunków, tj. osobom niemogącym pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania z uwagi na trudną sytuację materialną i spełniającą inne kryteria.

Dane szczegółowe przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 13

Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie			
ROK	2019	2020	2021
Liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	46	45	48
Wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych	123 688 zł	152 229 zł	173 472 zł

Źródło danych: Urząd Gminy Dubeninki

Liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe utrzymuje się na podobnym poziomie.

Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w okresie od 2019-2021 r. wyniosła 449 459 zł.

W latach 2019-2021 wypłacane były również dodatki energetyczne. Ta forma pomocy przysługuje osobom, którym przyznano dodatek mieszkaniowy oraz które są stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkują w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Poniższa tabela pokazuje szczegółowe dane:

Tabela nr 14

Dodatki energetyczne przyznane w gminie			
ROK	2019	2020	2021
Liczba gospodarstw, którym przyznano dodatek energetyczny	37	35	34
Wartość przyznanych dodatków energetycznych	6 003 zł	6 236 zł	6 366 zł

Źródło danych: Urząd Gminy w Dubeninkach

III. PODMIOTY DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECKA I RODZINY

W Gminie Dubeninki, jak również w powiecie funkcjonują różnorakie podmioty, które działają na rzecz dziecka i rodziny. Są to przede wszystkim jednostki samorządowe, jak również organizacje pozarządowe.

Tabela poniżej przedstawia dane szczegółowe w tym zakresie:

Tabela nr 15

Podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny z terenu Gminy Dubeninki	
NAZWA I ADRES	OPIS DZIAŁANIA
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach	Świadczenie pomocy społecznej zgodnie m.in. z ustawą o pomocy społecznej, Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorców formularzy „Niebieska Karta”, ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą „Za życiem”, ustawą o „Karcie Dużej Rodziny”, Zadania wynikające z wytycznych do Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Teleopieka
Urząd Gminy Dubeninki	Realizacja świadczeń rodzinnych, wychowawczych, opiekuńczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, stypendiów szkolnych.
Szkoła Podstawowa w Dubeninkach	Działalność edukacyjna i wychowawcza na rzecz dzieci

Szkoła Podstawowa w Żytkiejmach	i młodzieży, zagospodarowanie czasu wolnego dla uczniów, wsparcie pedagogiczne uczniów i rodziców, bieżące monitorowanie sytuacji uczniów.
Gminne Centrum Kultury w Dubeninkach	Zaspokajanie kulturowych potrzeb mieszkańców gminy, przede wszystkim poprzez inicjowanie, propagowanie i prowadzenie działalności kulturalnej, organizowanie imprez artystycznych, rozrywkowych i rekreacyjnych oraz organizowanie zajęć rozwijających talenty, zainteresowania, promujących wartości rodzinne, działania kulturalne dające możliwość spędzania wspólnego czasu dzieci z rodziną.
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Dubeninkach	Prowadzenie działań związanych z procedurą „Niebieska Karta” oraz poradnictwo.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dubeninkach	Inicjowanie i monitorowanie działań związanych z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych.
Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny w Dubeninkach	Pomoc specjalisty psychoterapii uzależnień i przemocy w rodzinie
Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Gołdapi	Terapia uzależnień.
Posterunek Policji w Dubeninkach	Działalność interwencyjna i prewencyjna oraz zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom, działania edukacyjne i profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom, nadzorowanie sytuacji dziecka i rodziny.
Ośrodek Zdrowia w Dubeninkach	Udzielanie świadczeń zdrowotnych polegających na zachowaniu i ratowaniu zdrowia i życia, poprawie zdrowia oraz podejmowanie innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia, monitorowanie sytuacji
Ośrodek Zdrowia w Żytkiejmach	zdrowotnej dzieci i objęcie opieką lekarską, pielęgniarską i stomatologiczną, edukacja dzieci i rodziców w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w Dubeninkach.
Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	Pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, pomoc w

	aktywnym poszukiwaniu pracy, organizacja szkoleń, przyznawanie i wypłacanie świadczeń z tytułu bezrobocia.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi	Realizowanie zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz organizacja rodzinnej pieczy zastępczej. Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej; wsparcie specjalistyczne- psycholog, prawnik.
Dom Dziecka w Gołdapi	Zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi	Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz rodzicom i nauczycielom wsparcia w wychowaniu i kształceniu dzieci i uczniów
Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi	Prowadzenie zajęć edukacyjnych wychowawczych oraz przygotowanie do życia zawodowego i społecznego dzieci i młodzieży niepełnosprawnej zamieszkałej na terenie powiatu gołdapskiego.

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Urząd Gminy Dubeninki

IV. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dubeninki są wszystkie rodziny z terenu Gminy Dubeninki, które z różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci, a przede wszystkim rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Szczególną troską należy objąć rodziny w których występuje zjawisko przemocy czy uzależnień, osoby i rodziny żyjące w ubóstwie oraz osoby, które wykazują bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i gospodarowania budżetem. Działania pomocowe należy skierować również wobec rodzin z dziećmi i młodzieżą pozostającą w rodzinnej pieczy zastępczej, wobec rodzin z dziećmi i osobami niepełnosprawnymi oraz z osobami zagrożonymi niedostosowaniem społecznym.

Zasadnicze znaczenie ma, aby wsparcie niesione na rzecz rodziny i dziecka miało charakter systemowy. Dlatego też dla dobra rodziny powołanych jest i pracuje szereg instytucji, organizacji i podmiotów.

Na terenie Gminy Dubeninki realizatorem programu wspierania rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach i Urząd Gminy Dubeninki natomiast partnerami są:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Placówki oświatowe.
4. Gminne Centrum Kultury.
5. Placówki służby zdrowia na terenie Gminy Dubeninki
6. Policja.
7. Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Gminy Dubeninki.
8. Parafie.

V. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dubeninki na lata 2019-2021 jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Podejmowane działania mają prowadzić do przywrócenia zdolności do prawidłowego funkcjonowania rodzin i ich członków. Osiągnięcie oczekiwanego rezultatu wymaga wprowadzenia w życie wyznaczonych celów operacyjnych oraz zadań. Zostały one przedstawione w tabeli poniżej:

Tabela nr 16

Cel szczegółowy 1.				
Wspieranie rodzin i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.				
<i>Lp.</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>REALIZATORZY/PARTNERZY</i>	<i>TERMIN</i>	<i>WSKAŹNIKI MONITORINGOWE</i>
1.	Ulepszanie form pracy z rodziną	GOPS, placówki oświatowe, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny	2022-2024	liczba osób objętych pracą socjalną

2.	Ustanawianie w razie konieczności rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, a także organizowanie dla nich szkoleń	GOPS, Urząd Gminy	2022-2024	liczba rodzin wspierających, liczba rodzin przez nie wspieranych
3.	Kierowanie asystenta do pracy z rodziną	GOPS	2022-2024	liczba rodzin potrzebująca pomocy w prawidłowym wykonywaniu funkcji
4.	Praca z rodziną także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną	GOPS	2022-2024	liczba rodzin w których znajdują się dzieci w pieczy zastępczej
5.	Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez organizowanie imprez plenerowych	Gmina Dubeninki, GOPS, placówki oświatowe, GCK	2022-2024	liczba imprez oraz liczba osób w nich uczestniczących
6.	Zintegrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę podmiotów działających na rzecz rodziny	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, GCK, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki służby zdrowia, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe	2022-2024	liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny
7.	Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, terapii rodzinnej i mediacji	GOPS, U G, GKRPA we współpracy z PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi, Sądem Rejonowy w Olecku	2022-2024	liczba osób objętych poszczególnymi formami wsparcia, w tym poradnictwem specjalistycznym

8.	Poszerzenie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez wspieranie, aktywizowanie oraz zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej	GOPS, Urząd Gminy we współpracy z PCPR w Gołdapi	2022-2024	liczba osób objętych formą wsparcia
9.	Poszerzenie działalności na rzecz osób starszych poprzez wspieranie i aktywizowanie	GCK, GOPS, UG	2022-2024	liczba osób uczestniczących
10.	Zapewnienie opieki dla dzieci do lat 3, dostosowanej do potrzeb rozwojowych dziecka, stymulowanie rozwoju dziecka	Placówki oświatowe, UG	2022-2024	liczba dzieci uczestniczących

Tabela nr 17

Cel szczegółowy 2.

Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno - bytowej.

<i>Lp.</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>REALIZATORZY/PARTNERZY</i>	<i>TERMIN</i>	<i>WSKAŹNIKI MONITORINGOWE</i>
1.	Wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej (finansowe i rzeczowe)	GOPS, UG	2022-2024	liczba udzielonych świadczeń i liczba świadczeniobiorców
2.	Rozpowszechnianie wśród rodzin w których występuje bezrobocie informacji na temat ofert pracy, szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych, stażach itd.	GOPS, UG we współpracy z PUP w Gołdapi	2022-2024	liczba osób bezrobotnych w gminie, liczba osób które są objęte różnymi formami wsparcia
3.	Pomoc dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej np. dożywianie w szkole, stypendia szkolne, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie	GOPS, UG, placówki oświatowe, GCK,	2022-2024	liczba dzieci z rodzin ubogich, którym udzielona jest pomoc

4.	Organizowanie w okresach przedsięwziętych zbiórek żywności na rzecz rodzin najbardziej potrzebujących	Wolontariat działający przy GCK	2022-2024	ilość zbiórek oraz liczba rodzin objętych wsparciem
5.	Możliwość skorzystania przez najbardziej potrzebujących mieszkańców z terenu Gminy z bezpłatnej żywności w ramach programu pn. „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020”	GOPS, UG	2022-2024	Liczba rodzin korzystających z programu

Tabela nr 18

Cel szczegółowy 3.				
Zapewnianie rodzinie bezpieczeństwa oraz zaspakajanie jej potrzeb zdrowotnych.				
<i>Lp.</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>REALIZATORZY/PARTNERZY</i>	<i>TERMIN</i>	<i>WSKAŹNIKI MONITORINGOWE</i>
1.	Rozpowszechnianie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej	placówki oświatowe, Gmina Dubeninki, GOPS, służba zdrowia, GKRPA, ZI	2022-2024	liczba programów prowadzonych oraz liczba osób w nich uczestniczących
2.	Rozszerzenie dostępności wsparcia dla rodzin, w których znajdują się dzieci niepełnosprawne (poradnictwo,)	GOPS, Gmina Dubeninki,	2022-2024	liczba osób korzystających z poradnictwa
3.	Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	Gmina Dubeninki, GOPS, GKRPA, ZI, Policja, placówki oświatowe przy współpracy z PCPR, Sądem Rejonowy w Olecku	2022-2024	liczba rodzin objętych monitoringiem, liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy, a także liczba osób, którym udzielono wsparcia
4.	Sprawdzanie i kontrolowanie miejsc publicznych, a także podnoszenie bezpieczeństwa na drodze czyli: remont dróg gminnych,	Policja, UG	2022-2024	poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, ilość zrealizowanych inwestycji mających na celu poprawę bezpieczeństwa na

	oświetlenia			drodze
--	-------------	--	--	--------

Tabela nr 19

Cel szczegółowy 4.				
Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu				
<i>Lp.</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>REALIZATORZY/PARTNERZY</i>	<i>TERMIN</i>	<i>WSKAŹNIKI MONITORINGOWE</i>
1.	Podnoszenie poziomu kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych tj. doszkalanie kadry nauczycielskiej i pedagogów, a także doposażenie szkół w nowy sprzęt i programy nauczania	Gmina Dubeninki, placówki oświatowe,	2022-2024	liczba nauczycieli, pedagogów doszkalających się, a także ilość placówek, które zostały doposażone w nowy sprzęt i programy nauczania
2.	Organizowanie spotkań i zajęć edukacyjnych oraz pogadanek mających charakter profilaktyczno-wychowawczy	placówki oświatowe, Policja	2022-2024	liczba zajęć i spotkań, a także liczba osób w nich uczestniczących
3.	Organizowanie wyjazdów typu wycieczki dla dzieci i osób dorosłych z rodzin, w których występuje zjawisko przemocy, bądź nadużywanie alkoholu przez jej członków	GKRPA, GCK, UG, GOPS	2022 - 2024	liczba wyjazdów oraz liczba uczestników
4.	Zagwarantowanie możliwości kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego, zapewnianie środków finansowych na transport do szkół poza terenem zamieszkania, likwidowanie barier architektonicznych	Gmina Dubeninki, placówki oświatowe	2022-2024	liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, liczba dzieci, którym zapewniono środki finansowe na dojazd do szkół

Tabela nr 20

Cel szczegółowy 5.				
Częściowa odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, a także umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych				
<i>Lp.</i>	<i>ZADANIA</i>	<i>REALIZATORZY/PARTNERZY</i>	<i>TERMIN</i>	<i>WSKAŹNIKI MONITORINGOWE</i>
1.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	GOPS, Gmina Dubeninki	2022-2024	Liczba osób umieszczonych w pieczy zastępczej oraz odpłatność
2.	Podejmowanie współpracy z podmiotami mającymi na celu powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	GOPS	2022-2024	Liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka z rodziny zastępczej do rodziny biologicznej

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Działania „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dubeninki na lata 2022-2024” będą realizowane i wdrażane zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi gminy.

Podstawowymi źródłami finansowania Programu będą: budżet gminy, budżet państwa, środki zewnętrzne, w tym fundusze unijne oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

VII. MONITOROWANIE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Koordynatorem działań podejmowanych w ramach „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dubeninki na lata 2022-2024” będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach. Wyszczególnione w programie zadania będą podejmowane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów do realizacji.

Efektywność wdrożenia programu będzie zależała od środków finansowych posiadanych oraz pozyskanych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Szczególny nacisk kładzie się na stałą współpracę pomiędzy instytucjami, organizacjami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Monitoring i ewaluacja Programu, polegające na zebraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych lub zrealizowanych zadań będą prowadzone na bieżąco.

Gromadzone dane pozwolą nie tylko zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, stwierdzić czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku, ale także umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia tj. czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długoterminowym.